

TRỞ THÀNH NGHỆ SĨ TỰ DO? CHUYỂN ĐỔI PHƯƠNG THỨC LÀM VIỆC TRONG LĨNH VỰC SÂN KHẤU VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

Nguyễn Thị Thanh Hoa*

Tóm tắt: Trong một vài thập niên gần đây, làm việc tự do trở nên ngày càng phổ biến trong thị trường lao động nghệ thuật mới nổi ở Việt Nam. Trong khi tính tất yếu của xu hướng này đã được khẳng định, nhiều vấn đề cơ bản liên quan bản chất của thuật ngữ liên quan như làm việc tự do và nghệ sĩ tự do lại chưa được nghiên cứu đầy đủ. Các đánh giá về thực tiễn đời sống việc làm của nhóm lao động này cũng còn rất hạn chế, thậm chí là trống vắng. Bài viết này, do đó, sẽ là một nỗ lực khởi đầu cho quá trình khám phá đầy cần trọng và chi tiết về các vấn đề quan trọng nêu trên thông qua việc phân tích nhóm nghệ sĩ tự do trong một lĩnh vực nghệ thuật cụ thể, lĩnh vực sân khấu. Dữ liệu chính dùng cho bài viết này được thu thập thông qua cuộc khảo sát được thực hiện trong năm 2019 tại Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh. Những phân tích của bài viết sẽ giúp làm sáng tỏ những vấn đề căn bản liên quan đến bản chất của làm việc tự do cũng như thực trạng hiện nay của nhóm nghệ sĩ tự do trong lĩnh vực sân khấu ở Việt Nam. Cuối cùng, từ những phân tích thực tiễn này, một số gợi ý về chính sách có liên quan sẽ được đưa ra.

Từ khóa: Nghệ sĩ tự do, sân khấu, chính sách văn hóa, quan hệ lao động, vị thế việc làm.

Nguyễn Thị Thanh Hoa: *Becoming freelance artists? Changes in the employment status of theater artists and some issues of cultural policy*

For recent decades, there has been an increasing number of freelancers in the newly emergent arts labor market in Vietnam. While many researchers, policy makers and artistic practitioners have considered such proliferation inevitable in the changing context of Vietnam, they have not further ventured to gain both comprehensive understanding of fundamental concepts such as "freelance employment" and "freelance artists" and actual situation experienced by Vietnamese freelance artists. Against this context, the present article therefore serves as the starting point for careful and detailed research on such important issues. To do so, the author chooses to focus on a certain group of freelance artists in the field of theater. Primary data used for this article was collected through a qualitative research in Hà Nội and Hồ Chí Minh City in 2019. Analyses of the research findings and other secondary sources help form a scientific premise for the insightful interpretation of fundamental concepts as well as for the reliable assessment of practical issues associated with the current employment status of freelance artists in Vietnam. Last but not least, the article presents some policy implications and recommendations for further research on the concerning subject-matter.

Keywords: Freelance artists, theater, cultural policy, labor relations, employment status.